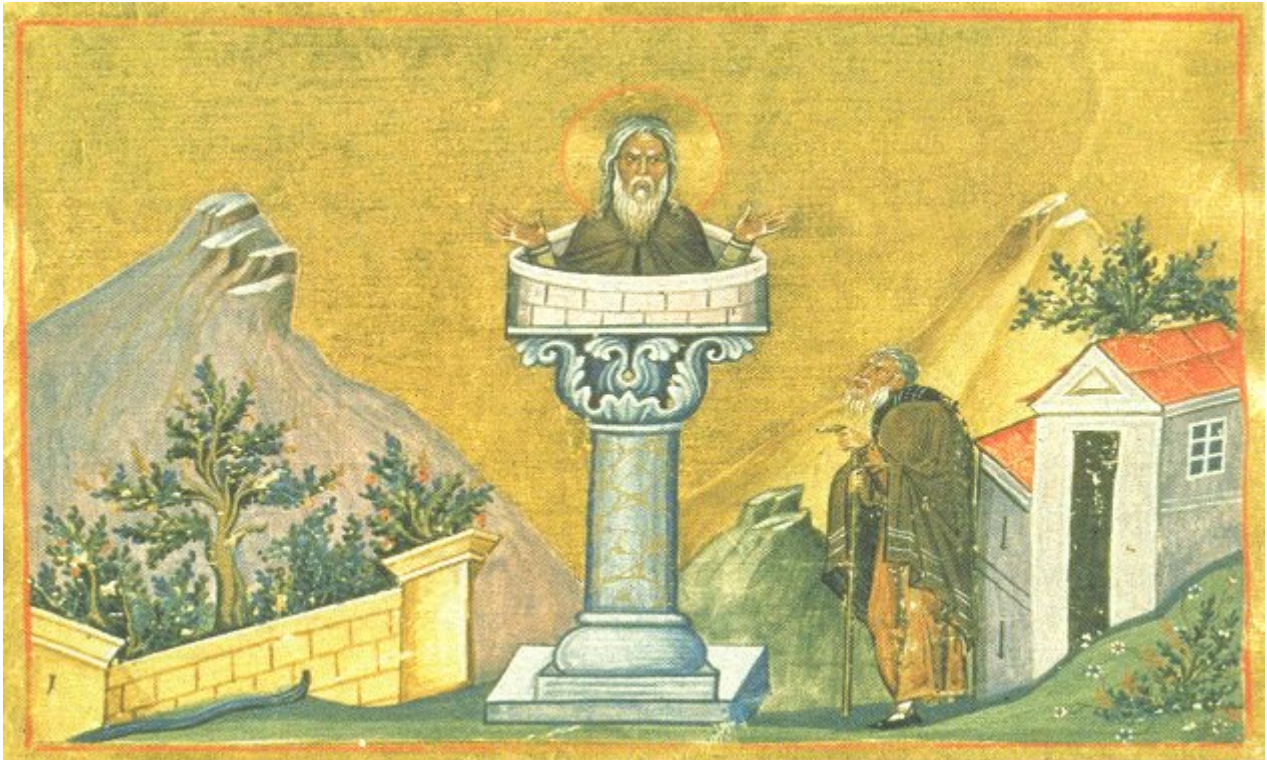

Ο όσιος Συμεών ο Στυλίτης

/ [Βίοι Αγίων](#)

Τοῦ μακαριστοῦ καθηγητοῦ ἱ.μ. Φουντούλη

Ὁ ὅσιος πατήρ ἡμῶν Συμεών ὁ Στυλίτης εἶναι ἀναμφιβόλως μιὰ μεγάλη καὶ ἰδιόρρυθμη ἐκκλησιαστικὴ προσωπικότητα. Τὰ δυὸ αὐτὰ χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, ἡ μεγαλοσύνη καὶ ἡ ἰδιορρυθμία, ἔφεραν σὲ δυσχερὴ θέση τοὺς κατὰ καιροὺς βιογράφους του καὶ τοὺς ἐγκωμιαστές του. Καὶ τοῦτο, πρῶτο, γιατί ἦταν καὶ εἶναι στοὺς πολλοὺς ἀπίστευτα τὰ ἀσκητικά του κατορθώματα καί, δεύτερο, γιατί εἶναι δύσκολος ὁ τρόπος τῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ μεγάλου θέματος τῆς προβολῆς του ὡς παραδείγματος πρὸς μίμηση στὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Πράγματι ἡ ἀσκητικὴ πολιτεία τοῦ Συμεών ξεπερνᾷ κάθε μέτρο ὄχι μόνο της κοινῆς ἀνθρώπινης φύσεως, ἀλλὰ καὶ τοῦ πιὸ ἀπολύτου τρόπου ἀρνήσεως τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἀγαθῶν του γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Παρὰ ταῦτα, ἡ ἀκριβῶς γι' αὐτά, ἡ Ἐκκλησία ποτὲ δὲν ἔπαψε νὰ προβάλλει τὸ παράδειγμα του, τοποθετώντας μάλιστα τὴ μνήμη του στὴν ἀρχή, στὴν πρώτη ἡμέρα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους σὰν ἀφετηρία καὶ ὑψηλὸ δείκτη τῆς κατὰ Χριστὸν πολιτείας, ποὺ μπορεῖ μὲ ἐπιτυχία νὰ συναγωνισθεῖ μὲ τὴν ἀγγελικὴ τελειότητα.

Τὸν βίο, τὴν πολιτεία καὶ τὴν ὑπὲρ φύσιν ἄσκηση τοῦ ὁσίου Συμεών μᾶς διηγοῦνται

ὄχι μόνο μεταγενέστερες πηγές καὶ συναξάρια, ποὺ θὰ μπορούσε νὰ ὑποθέσει κανεὶς ὅτι ἡ χρονικὴ ἀπόσταση καὶ ἡ φήμη εὐνόησαν τὴν ἀλλοίωση τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητος καὶ μεγαλοποίησαν τὰ γεγονότα, ἀλλὰ καὶ ἀπόλυτα ἀξιόπιστες πηγές, ποὺ γράφηκαν ὅταν ἀκόμα ζοῦσε ὁ ἅγιος ἢ ἀμέσως μετὰ τὸ θάνατό του. Συγγραφεῖς τους εἶναι σοβαροὶ αὐτόπτες καὶ αὐτήκοοι μάρτυρες, ὁ ἐπίσκοπος Κύρου Θεοδώρητος καὶ ὁ μαθητὴς τοῦ ὁσίου Συμεὼν μοναχὸς Ἀντώνιος. Ὁ πρῶτος τοῦ ἀφιερώνει εἰδικὸ κεφάλαιο στὴν «Φιλόθεο Ἱστορία» του, πρὶν ἀκόμα κοιμηθεῖ ὁ Συμεὼν, καὶ ὁ δεύτερος, ἔγραψε τὸ Βίο του λίγο μετὰ τὸ θάνατο τοῦ ὁσίου. Οἱ πληροφορίες καὶ τῶν δυὸ συμπίπτουν ἀπόλυτα. Εἶδαν μὲ τὰ ἴδια τους τὰ μάτια τὸν ὄσιο, ἔζησαν μαζί του, ἤκουσαν τὴ διδασκαλίαν του, μίλησαν μαζί του, γνώρισαν τὰ ἀσκητικὰ του παλαίσματα καὶ χρημάτισαν αὐτόπτες μάρτυρες τῶν πολλῶν θαυμάτων ποὺ μὲ τὴ χάριν τοῦ Θεοῦ τελοῦσε. Ἄν ὅλα αὐτὰ φαινόταν τότε καὶ φαίνονται καὶ σήμερα ἀπίστευτα καὶ ὑπεράνθρωπα, ἡ ἱστορία, βασισμένη στὴν αὐτοψία τῶν μαρτύρων, βεβαιώνει πῶς εἶναι ἀληθινά. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἱστορικότητά τους. Τὸ παράδοξο στὴν περίπτωσιν τοῦ Συμεὼν εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Συμεὼν, ὁ «οὐράνιος ἄνθρωπος» καὶ ὁ «ἐπίγειος ἄγγελος» (αὐτόμελο στιχηρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου), ὁ ἀσώματος ἄνθρωπος καὶ ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος.

Γεννήθηκε στὴ Σεσάν (Sisan ἢ Sis), χωριὸ κοντὰ στὴ Νικόπολη στὰ σύνορά της Συρίας καὶ Κιλικίας, ἐπὶ Λέοντος τοῦ Μεγάλου, γύρω στὰ 389 μ.Χ. Γράμματα δὲν ἔμαθε καὶ ζοῦσε βόσκοντας τὰ πρόβατα τοῦ πατέρα του. Ὅταν ἤκουσε κάποτε νὰ διαβάζεται στὴν ἐκκλησία ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῶν μακαρισμῶν καὶ πληροφορήθηκε ὅτι οἱ μοναχοὶ ἀκολουθοῦν τὸν ἀσφαλέστερο δρόμο γιὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐν Χριστῷ τελειότητος καὶ μακαριότητος, ἐγκατέλειπε τὰ πάντα καὶ ἀκολούθησε τὸ ἐπίπονο μοναχικὸ πολίτευμα. Ἐζησε ἀρκετὰ χρόνια ὡς ἀναχωρητὴς καὶ σὲ κοινόβιο καὶ πάλι σὰν ἐρημίτης γιὰ νὰ καταλήξῃ στὸν χῶρο ὅπου μόνιμα στὸ ἐξῆς παρέμεινε, στὴν Τελανισό (Tellnesin).

Ἀφοῦ δοκίμασε ὅλους τοὺς τρόπους τῆς ἀσκήσεως, τὰ δεσμά, τὸν ἐγκλεισμό, τὴν ἀδιάλειπτη στάση, τὴν ἐξουθενωτικὴ νηστεία, τὴν ἀκατάπαυστη προσευχή, τελικὰ ἐφεῦρε ἕνα νέον τύπον ἀσκήσεως καὶ κατακόρυφης ἀπομάκρυνσης ἀπὸ τὸν κόσμον, τὸν στύλον, ποὺ τοῦ ἔδωσε καὶ τὸ ὄνομα μὲ τὸ ὁποῖο ἔμεινε γνωστὸς στὴν ἱστορία: «Στυλίτης». Κατασκεύασε στύλον, ποὺ βαθμηδὸν τὸν ἔκανε ὑψηλότερον, μέχρι ποὺ ἔφθασε τοὺς σαράντα πήχεις. Ἐπάνω στὸ στύλον ἔζησε σαρανταπέντε ὁλόκληρα χρόνια. Ἐχοντας σὰν μόνη προστασία τὸ δερμάτινον χιτῶνα καὶ τὸ κουκούλιόν του, ἐκτεθειμένος σ' ὅλες τὰς μεταβολὰς τῶν καιρῶν, στεκόμενος διαρκῶς ὀρθίως μὲ τὰ χέρια ὑψωμένα σὲ προσευχή, τρώγοντας ἐλάχιστα, κοιμώμενος σχεδὸν καθόλου. Ἡ συνεχὴς ὀρθοστασία καὶ ἡ σκληρὴ ἀσκητικὴ ζωὴ τοῦ προξένησαν πληγὰς στὰ πόδια, ἀλλὰ ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ ἐγκαρτέρησις τοῦ ἁγίου δὲν εἶχαν ὅρια.

Ποτὲ δὲν γόγγυσε γιὰ τὰ παθήματά του, ποτὲ δὲν διέκοψε τὸ καθημερινὸ πνευματικὸ του πρόγραμμα. Ὅλη τὴ νύχτα προσευχόταν καὶ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας τὸ μοίραζε μεταξὺ προσευχῆς καὶ διδασκαλίας πρὸς τὸ λαό. Δυὸ φορές τὴν ἡμέρα δίδασκε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ στὰ πλήθη ποὺ συνέτρεχαν ἀπὸ κοντινά, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πολὺ μακρινὰ μέρη γιὰ νὰ τὸν ἴδουν καὶ νὰ ἀκούσουν τὴ διδασκαλία του, νὰ ζητήσουν τὴ συμβουλή του καὶ νὰ θεραπευθοῦν ἀπὸ τὰ ψυχικὰ καὶ σωματικὰ τοὺς νοσήματα. Δίδασκε ἀπλὰ καὶ πρακτικά.

Συμβούλευε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀγαποῦν καὶ νὰ φοβοῦνται τὸν Θεό, νὰ μὴ προσκολλῶνται στὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, νὰ θυμοῦνται τὴν κόλαση τῶν ἀμαρτωλῶν, νὰ ἀγαποῦν καὶ νὰ βοηθοῦν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, νὰ φέρονται δίκαια στὶς συναλλαγές μεταξὺ τους, νὰ μὴν ὀρκίζονται καὶ νὰ φυλάττουν τὶς ἐντολές τοῦ Θεοῦ. Ἄκουε μὲ ἀγάπη καὶ κατανόηση τὰ προβλήματά τους, συμβίβαζε τὶς διαφορές τους, γιάτρευε μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ τὶς ἀσθένειές τους. Γιατί ὁ Θεὸς τοῦ εἶχε δώσει πλούσια τὴ χάρη νὰ θαυματοουργεῖ καὶ νὰ θεραπεύει τὰ ψυχικὰ καὶ σωματικὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ φήμη τῆς ἀγιότητάς του, τῆς διδασκαλίας του, τῶν θαυμάτων καὶ τῆς ὑπεράνθρωπης ἀσκήσεως καὶ διαγωγῆς τοῦ εἶχαν φθάσει στὰ πέρατα τοῦ κόσμου. Προσέτρεχαν πρὸς αὐτὸν καθημερινὰ ἀναρίθμητα πλήθη λαοῦ, κάθε ἡλικίας καὶ τάξεως, ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Συρίας, τῆς Παλαιστίνης, τῆς Ἰβηρίας, τῆς Περσίας, τῆς Ἀρμενίας, τῆς Αἰγύπτου, ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὴ μακρινὴ Δύση, τὴν Ἰταλία, τὴ Ρώμη, τὴ Γαλατία, τὶς Βρεταννικὲς νήσους, τὴν Ἰσπανία. Ὁ ποιητὴς τοῦ κανόνος τοῦ ἁγίου Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς μιλά γιὰ «Πέρσες, Αἰθίοπες, Ἰνδοὺς, Σκύθες καὶ Ἄραβες», ποὺ γνώρισαν τὴν πνευματικὴ του σοφία καὶ δόξασαν τὸν Χριστὸ (ὥδὴ α΄, τροπάριο β΄). Πράγματι, τὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας του καὶ τοῦ φωτεινοῦ παραδείγματός του ὑπῆρξαν θεαματικά. Εἰδωλολάτρες γινόταν χριστιανοί, αἵρετικοὶ μεταστρεφόταν στὴν ὀρθοδοξία, ἄπιστοι πίστευαν καὶ οἱ πιστοὶ στηριζόταν στὴν πίστη καὶ στὴν ἐν Χριστῷ ζωὴ. Ὅλα αὐτὰ τὰ πλήθη τῶν ἀνθρώπων τὰ δεχόταν ὁ Συμεὼν μὲ ἄπειρη ἀγάπη καὶ ταπείνωση, μὲ διάκριση καὶ φιλικότητα καὶ ἔδειχνε στοργικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ καθενός. Ἡ ὑπερκόσμια διαγωγή του καὶ ἡ ὑπεράνθρωπη ἄσκησή του δὲν τὸν ἔκαναν ἀπόκοσμο καὶ σκληρό, ἀλλὰ «πρᾶον καὶ ταπεινὸν τῇ καρδίᾳ» ὡς μιμητὴ τῶν ἀρετῶν τοῦ Χριστοῦ (Ματθ. ια΄ 20. Α΄ Πέτρ. β΄ 9), τέλειον στὴν κατὰ Θεὸν πολιτεία καὶ ἀληθινὰ ἀναγεννημένον ἄνθρωπο, γεμάτο χάρη καὶ Πνεῦμα ἅγιο. Δὲν ἀνέβηκε στὸ στύλο ἀπὸ μίσος πρὸς τὸν κόσμο, ἀλλὰ ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸ Χριστὸ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Συμεὼν δὲν κατέβηκε ζωντανὸς ἀπὸ τὸ στύλο. Τὸν κατέβασαν νεκρὸ μετὰ τὴν μακαρία κοίμησή του (459 μ.Χ.). Μὲ συνδρομὴ ἄπειρου λαοῦ τὸ σῶμα του

μεταφέρθηκε στὴν Ἀντιόχεια καὶ ἀπετέθη στὸ ναὸ τοῦ ἁγίου Κασσιανοῦ. Λίγο χρόνο μετὰ κατετέθη στὴ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀντιοχείας, ὅπου συνέτρεχαν πλήθῃ πιστῶν καὶ λάμβαναν χώρα ἀναρίθμητα θαύματα. Ὁ τόπος τῆς ἀσκήσεώς του στὴν Τελανισὸ καὶ ὁ στύλος του ἦταν ἐπὶ αἰῶνες πόλος ἑλξεως πλήθους προσκυνητῶν. Τὸ μαρτυροῦν ἀκόμη καὶ σήμερα τὰ ἐρείπια τῶν τεσσάρων τεραστίων βασιλικῶν, ποὺ χτίσθηκαν ἐκεῖ λίγο μετὰ τὸ θάνατό του. Στὸ κέντρο του σὲ σχῆμα σταυροῦ συγκροτήματος ὑπῆρχε - καὶ ὑπάρχει ἀκόμα - ὁ στύλος τοῦ Συμεῶν.

Στὸν ὅσιο πατέρα μας Συμεῶν ἀπευθύνονται τρία ωραιότατα τροπάρια, στιχηρὰ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς μνήμης του, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα ὕμνογραφήματα ποὺ ἔχουν συντεθεῖ πρὸς τιμὴν του. Ἔχουν ὡς θέμα τὸ στύλο, ποὺ ἦταν τὸ ἱερὸ σύμβολο τῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς θαυμαστῆς πολιτείας τοῦ ὁσίου καὶ τὸ ὁρατὸ σημεῖο τῆς ἀδιάλειπτης καὶ μετὰ θάνατον παρουσίας του. Πρέπει νὰ τὰ ἔχει γράψει ἐντόπιος ὕμνογράφος.

Στὸ πρῶτο παραβάλλει τὸ στύλο μὲ τὸ πύρινο ἄρμα τοῦ προφήτου Ἡλίας καὶ τὸν βρίσκει ὑπεροχώτερο. Ὁ Ἡλίας χρησιμοποίησε τὸ ἄρμα τοῦ πυρὸς γιὰ νὰ ἀνέβει «ὡς εἰς οὐρανόν»· δὲν τὸ ἄφησε ὅμως κληρονομιά σὲ ἄλλους γιὰ νὰ κάνουν τὸ ἴδιο. Ὁ Συμεῶν «ἔφευρε» καλὴν κλίμακα, τὸ στύλο, μὲ τὴν ὁποία ἀνέβηκε στὰ ὕψη τῆς θείας ζωῆς. Σ' ἀντίθεση ὅμως μὲ τὸν Ἡλία ἄφησε τὸ στύλο, ἀνοιχτὸ δρόμο μιμήσεως καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους: «καὶ μετὰ θάνατον ἔχει τὸν στύλον του».

Στὸ δεύτερο τροπάριο ὁ ἱερὸς ὕμνογράφος φαντάζεται τί θὰ μπορούσε νὰ μᾶς διηγηθεῖ ὁ στύλος ἂν μπορούσε νὰ μιλήσει. Ἀκατάπαυστα θὰ διηγόταν «τοὺς πόνους, τοὺς μόχθους, τοὺς ὀδυρμούς», τοὺς ποταμοὺς τῶν δακρύων ποὺ σὰν δένδρο διαρκῶς τὸν πότιζαν, τὴν ὑπομονὴ τοῦ νέου Ἰώβ, ποὺ «ἐξέστησαν ἄγγελοι, ἐθαύμασαν ἄνθρωποι, δαίμονες ἔπτυσαν».

Στὸ τρίτο τροπάριο φθάνει στὸ ἀποκορύφωμα. Παραβάλλει τὸν Συμεῶν πρὸς τὸν Δεσπότη Χριστὸ καὶ τὸ στύλο μὲ τὸν Τίμιο σταυρό. Μὲ τὴ δύναμη τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μιμούμενος τὸν Κύριό του ὁ Συμεῶν ἀνέβηκε στὸν στύλο σὰν σὲ σταυρό. Ὁ Χριστὸς ἐπάνω στὸ σταυρὸ ἐξάλειψε τὸ χειρόγραφο τῶν ἁμαρτιῶν ὅλου τοῦ κόσμου· ὁ Συμεῶν στὸ στύλο κατέλυσε τὴν ἐπανάστασι τῶν παθῶν. Ὁ Χριστὸς θυσιάστηκε σὰν πρόβατο· ὁ Συμεῶν σὰν ἱερὸ σφάγιο. Ἐκεῖνος στὸν σταυρό· ὁ Συμεῶν στὸν στύλο.

Ἦχος πλ. α΄. Αὐτόμελον.

Ὅσιε Πάτερ, καλὴν ἐφεῦρες κλίμακα, δι' ἧς ἀνῆλθες ἐν τῷ ὕψει, ἣν εὔρεν Ἡλίας ἄρμα πυρός· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τὴν ἄνοδον ἄλλοις οὐκ ἔλιπε, σὺ δὲ καὶ μετὰ θάνατον ἔχεις τὸν στύλον σου, Οὐράνιε ἄνθρωπε, ἐπίγειε ἄγγελε, φωστὴρ

ἀκοίμητε τῆς οἰκουμένης, Συμεὼν Ὅσιε, πρέσβευε τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὅσιε Πάτερ, εἰ ἦν τὸν στύλον φθέγγασθαι, οὐκ ἂν ἐπαύσατο βοῶν σου, τοὺς πόνους τοὺς μόχθους τοὺς ὀδυρμούς· ἀλλ' ἐκεῖνος ἐβαστάζετο, εἶπερ ἐβάσταζεν, ὡς δένδρον παινόμενος ἐκ τῶν δακρύων σου· ἐξέστησαν Ἄγγελοι, ἐθαύμασαν ἄνθρωποι, δαίμονες ἔπηξαν τὴν ὑπομονὴν σου. Συμεὼν Ὅσιε, πρέσβευε τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὅσιε Πάτερ, δυνάμει θεοῦ Πνεύματος, τὸν σὸν μιμούμενος Δεσπότην, ἐν στύλῳ ἀνῆλθες ὡς ἐν σταυρῷ· ἀλλ' ἐκεῖνος τὸ χειρόγραφον πάντων ἐξήλειψε, σὺ δὲ τὴν ἐπανάστασιν τῶν παθῶν ἔλυσας· ἐκεῖνος ὡς πρόβατον, καὶ σὺ ὥσπερ σφάγιον, ἐκεῖνος ἐν σταυρῷ, καὶ σὺ ἐν τῷ στύλῳ. Συμεὼν Ὅσιε, πρέσβευε τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τὸ παράδειγμα τοῦ Συμεὼν βρῆκε διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀρκετοὺς μιμητές, ἥρωικες ψυχές ποὺ θέλησαν κατὰ γράμμα νὰ ἀκολουθήσουν τὰ ἴχνη του. Εἶναι οἱ ὅσιοι Στυλῖτες, ὁ Συμεὼν ὁ Θαυμαστορεΐτης, ὁ Συμεὼν ὁ Μυτιληναῖος, ὁ Δανιήλ, ὁ Λουκάς. Τοὺς τιμᾷ ὡς ἁγίους ἡ Ἐκκλησία, γιατί ποτὲ δὲν ἀπέκλεισε τὸ ἐνδεχόμενο τῆς ἐλεύθερης ἐπιλογῆς καὶ τῶν πιὸ ἀκραίων τρόπων ἀσκήσεως, ὅπως ὁ στυλιτικὸς βίος, ἂν γίνονται μὲ ταπείνωση καὶ ἀγάπη, γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ στηριγμὸ τοῦ λαοῦ Του.

Τὴν ἐσταυρωμένη ὁμῶς ζωὴ τοῦ Συμεὼν καὶ «τὸν ἄμεμπτον βίον» του (οἶκος α' τοῦ κοντακίου) προβάλλει πάντοτε ἡ Ἐκκλησία πρὸς ὅλους τοὺς πιστοὺς σὰν τέλειο ὑπόδειγμα ὑπομονῆς, ἀσκήσεως καὶ ἀρνήσεως τῶν ἀγαθῶν τοῦ πρόσκαιρου αὐτοῦ κόσμου γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Στὴν κάθε ἐποχὴ, ἀλλὰ ἰδιαίτερα στὴν ἰδική μας ποὺ θεοποίησε τὸν κόσμον καὶ τὶς ἡδονές του, ὁ ὅσιος Συμεὼν μὲ τὸν στύλο - σταυρό του μας δείχνει τὸ δρόμον πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ πρὸς τὸ ὑπέρτατον ἀγαθόν, τὸν Θεόν. Μὲ τὴν ἥρωικὴ ἄσκηση του στὸ στύλο ὑπογραμμίζει πόσον πιὸ δυνατὴ εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ κόσμου καὶ πὼς μπορεῖ ὁ ἀσθενὴς ἄνθρωπος, μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν καρτερίαν του, νὰ ὑπερβεῖ τὴν φύσιν του, νὰ νικήσῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ ὁμοιωθεῖ μὲ τὸν Θεόν.